

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 122

Helmond, 19 september 2019

Zaaknummer: 50091769

Onderwerp: Bestuursopdracht GGD Brabant Zuidoost en integrale jeugdgezondheidszorg

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van GGD Brabant-Zuidoost (GGD) heeft in 2018 aan de directeur van de GGD een bestuursopdracht gegeven om te komen tot een stabiele en wendbare organisatie. In januari 2019 informeerden wij u over deze bestuursopdracht *Een financieel goede basis voor een wendbare GGD Brabant-Zuidoost* en het beleggen van de integrale jeugdgezondheidszorg 0-18 bij de GGD. Met de bestuursopdracht is aan de directeur van de GGD de opdracht gegeven om te komen tot structurele maatregelen die leiden tot een financieel gezonde en flexibele organisatie, die aansluit bij de veranderende buitenwereld en voortkomt uit een toekomstgerichte visie op de organisatie.

Deze bestuursopdracht is uitgewerkt en in augustus 2019 heeft het Algemeen Bestuur van de GGD ermee ingestemd (bijlage 1). Belangrijkste onderdelen van de uitwerking van de bestuursopdracht zijn het verbeteren van de bedrijfsvoering van de GGD en de integratie van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-4 binnen de GGD.

Via deze weg informeren wij u over de voortgang van de bestuursopdracht in het algemeen en het onderzoek naar de integrale jeugdgezondheidszorg in het bijzonder.

Stand van zaken bestuursopdracht GGD

De afgelopen jaren is onder druk van bezuinigingen bij gemeenten de begroting van de GGD op een minimumniveau gekomen. Dit betekent dat alleen bestaande operationele zorgactiviteiten uitgevoerd kunnen worden. De huidige financiële situatie van de GGD is kwetsbaar, zowel wat betreft de reguliere exploitatie als de reservepositie. Hierdoor kan de GGD niet meer adequaat inspelen op ontwikkelingen op het gebied van publieke gezondheid in en voor gemeenten.

Om hier verbetering in aan te brengen heeft de directeur van de GGD samen met het dagelijks bestuur een aantal maatregelen opgesteld (bijlage 1: *Samenwerken aan een wendbaar gezondheidsperspectief* en bijlage 3: *Q&A bij bestuursopdracht van GGD voor gemeenteraden*):

- de directeur gaat uitvoering geven aan het plan om de bedrijfsvoering van de organisatie op orde te krijgen;
- de GGD gaat aan de slag met het uitbreiden van het aantal taken die ze kan aanbieden;
- het 'up to date' brengen van de inwonersbijdrage: in het verleden werd geen rekening gehouden met de ontwikkeling van de inwonersaantallen bij de bepaling van de totale begroting van de GGD. Dit wordt nu (naast de indexering) wel meegenomen;
- de GGD onderzoekt mogelijkheden tot samenwerking met andere organisaties.

Financiële consequenties

De algemene reserve van de GGD is op dit moment niet voldoende om uitvoering te geven aan de bestuursopdracht. Voor de uitvoering van de bestuursopdracht vraagt de GGD een eenmalige kapitaalinjectie van in totaal € 750.000 ofwel € 1,00 per inwoner. Voor Helmond betekent dit éénmalig € 91.595 (peildatum 1 januari 2019). Dit voorstel zal op de gebruikelijke wijze via een begrotingswijziging met een conceptzienswijze van het college aan u worden voorgelegd. Met deze financiële impuls kan de GGD haar bedrijfsvoering op orde krijgen.

Uiteindelijk verwacht de GGD dat vanaf 2021 de gemeentelijke inwonerbijdrage, m.b.v. de kapitaalinjectie, structureel verlaagd kan worden met € 0,20 per inwoner. Dat betekent dat de gemeente de hele transitie binnen 5 jaar heeft terug verdiend en daarna een structureel voordeel ervaart.

De eenmalige impuls staat los van het al dan niet integreren van de JGZ 0-4. Wanneer gemeenten niet besluiten over te gaan tot integratie blijft deze eenmalige kapitaalinjectie noodzakelijk.

Integrale jeugdgezondheidszorg 0 – 18 jaar

De regio Brabant-Zuidoost is landelijk gezien de laatste regio die nog met een knip in de jeugdgezondheidszorg (JGZ) werkt tussen 0-4 en 4-18 jaar. Daarbij wordt de zorg voor 0 tot 4 jarigen uitgevoerd door de twee thuiszorgorganisaties ZuidZorg en Zorgboog en de zorg voor 4 tot 18 jarigen door de GGD. Om te komen tot die integrale jeugdgezondheidszorg besloten wij op 22 januari jl. in te stemmen met het uitvoeren van een onderzoek rondom inbesteden van de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar bij de GGD.

Door de integratie van de JGZ 0-18 jaar bij de GGD zijn we beter in staat vroegtijdig te interveniëren en preventief te werken, een gezinsgerichte benadering toe te passen en brengen we de sterke kanten van de drie afzonderlijke JGZ-organisaties samen. Tevens kan de zorg effectiever ingezet worden dan voorheen. Ook levert de integratie van de jeugdgezondheidszorg bij de GGD een essentiële bijdrage aan het structureel financieel gezond maken van GGD Brabant-Zuidoost.

De resultaten van de eerste stap van het onderzoek liggen nu voor met de businesscase *Een kansrijke start voor de integrale JGZ (0-18)* (bijlage 2). Zij schetsen inhoudelijk en financieel een positief beeld. De financiële berekeningen die onder het onderzoek liggen, zijn echter slechts gebaseerd op één jaar, 2017, met inachtneming van prijsontwikkelingen. Een boekenonderzoek over 2018 en 2019 moet dit beeld valideren, concreter maken en verder uitwerken. Daarom hebben wij als volgende stap het principebesluit genomen om de jeugdgezondheidszorg 0-4 en 4-18 per 1 januari 2021 te integreren als gemeenschappelijke taak bij de GGD. Dit gebeurt door het inbesteden van de JGZ 0-4 organisaties van ZuidZorg en Zorgboog bij de GGD. Hierbij gaat het dus om het overnemen van mensen, taken en middelen. Dit wil dus zeggen dat onder andere de locaties van de consultatiebureaus in principe gehandhaafd blijven.

Aan dit principebesluit hebben wij de volgende voorwaarden verbonden:

- a. dat de financiële aannames worden onderzocht middels een boekenonderzoek over de jaren 2017-2019 door een onafhankelijk accountant en leidend tot vergelijkbare positieve uitkomsten;
- b. met dien verstande dat de datum waarop dit besluit van kracht wordt afhankelijk is van de redelijke termijn die in acht moet worden genomen voor het beëindigen van de gemeenten aan ZuidZorg en Zorgboog (conform artikel 4:51 Awb);
- c. vanuit de intentie dat alle 21 gemeenten voornemens zijn om de JGZ 0-4 als gemeenschappelijke taak onder te brengen bij de GGD, zodat alle kinderen en ouders in de regio de voordelen van de integratie kunnen ervaren;
- d. dat bij het boekenonderzoek ook de financiële gevolgen voor gemeenten worden meegenomen en deze geen aanleiding geven af te zien van inbesteding;
- e. dat gedurende het inbestedingstraject naar de GGD de zorgcontinuïteit wordt geborgd.

ZuidZorg en Zorgboog zijn betrokken geweest bij het onderzoek naar inbesteden van de integrale JGZ 0-18 jaar bij de GGD. Zij hebben input geleverd en gesproken over de inhoud van de concept-businesscase en hun standpunt toegelicht in het algemeen bestuur van de GGD. Inmiddels kunnen we constateren dat er een gemeenschappelijk draagvlak is om de integratie van de JGZ gezamenlijk tot een goede uitvoering te brengen. De drie bestuurders hebben afgesproken schouder aan schouder zorg te dragen voor een vlekkeloze overdracht die recht doet aan zorgvuldige aandacht voor ouders en kinderen, ketenpartners en JGZ-medewerkers. Deze laatste zullen nauw betrokken worden bij de realisatie.

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft gekozen voor 1 januari 2021 als invoeringsdatum voor de inbesteding van de JGZ 0-4 bij de GGD om voldoende tijd te nemen voor een zorgvuldige overgang.

Financiële consequenties

Dit principebesluit betekent dat wij voornemens zijn de subsidie aan de Zorgboog met ingang van 1 januari 2021 beëindigen. De middelen die hierdoor vrijkomen gebruiken we om de integrale JGZ 0-4 jaar bij de GGD vorm te geven. Daarbij neemt de GGD taken, medewerkers en middelen over van Zorgboog en ZuidZorg. Daarmee is de integratie van de JGZ voor gemeenten budgetneutraal.

Bij de inbesteding is rekening gehouden met eenmalige kosten, salarisverschillen en besparingen op overheadkosten. Een validatie van de bij de GGD bekende gegevens en een verdere concretisering van deze financiële gegevens moet blijken uit het boekenonderzoek. Financiële efficiencyvoordelen worden door de GGD ingezet voor het leveren van een bijdrage aan de gewenste organisatieveranderingen binnen de GGD en aan het meer (financieel) wendbaar maken van de GGD.

Vervolg

Boekenonderzoek

De GGD zal de opdracht formuleren voor het doen van een nader boekenonderzoek. Dit onderzoek wordt gedaan door een onafhankelijk accountant. Na het doen van een boekenonderzoek kunnen we de financiële gegevens valideren en concreet maken. In het kader van zorgvuldigheid wordt het boekenonderzoek niet alleen bij ZuidZorg en Zorgboog, maar ook bij de GGD gedaan. ZuidZorg en Zorgboog hebben inmiddels toegezegd aan dit onderzoek medewerking te verlenen.

Rol gemeenteraad

Met de inbesteding van de JGZ gaat een wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) gepaard, omdat er sprake is van uitbreiding van het takenpakket. U moet hiervoor toestemming geven.

Tevens kunt u een zienswijze indienen op de begroting 2021 en begrotingswijzigingen van de GGD, waarin de nieuwe wijze van het bepalen van de inwonersbijdrage en de éénmalige kapitaalinjectie zijn opgenomen. Wij verwachten het voorstel tot wijziging van de GR en de begrotingswijziging, na het boekenonderzoek, in het eerste kwartaal 2020 aan u voor te kunnen leggen.

Communicatie

De externe communicatie wordt gedaan namens alle 21 gemeenten en de GGD gezamenlijk. Er is voor gekozen om dit niet via de GGD te laten lopen, maar via de gemeenten. Zij bepalen immers waar zij de uitvoering van de JGZ 0-18 beleggen. De communicatie namens de gemeenten (als collectief) loopt via de wethouder publieke gezondheid van de gemeente Veldhoven, M. van Dongen-Lamers. Zij is tevens voorzitter van de GGD.

Bijlagen

1. Samenwerken aan een wendbaar gezondheidsperspectief: plan bij bestuursopdracht GGD
2. Businesscase Een kansrijke start voor integrale JGZ (0-18)
3. Q&A bij bestuursopdracht van GGD voor gemeenteraden

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Helmond

mevr. P.J.M.G. Blanksma - van den Heuvel
de burgemeester

mr. drs. A.P.M. ter Voert
de secretaris

